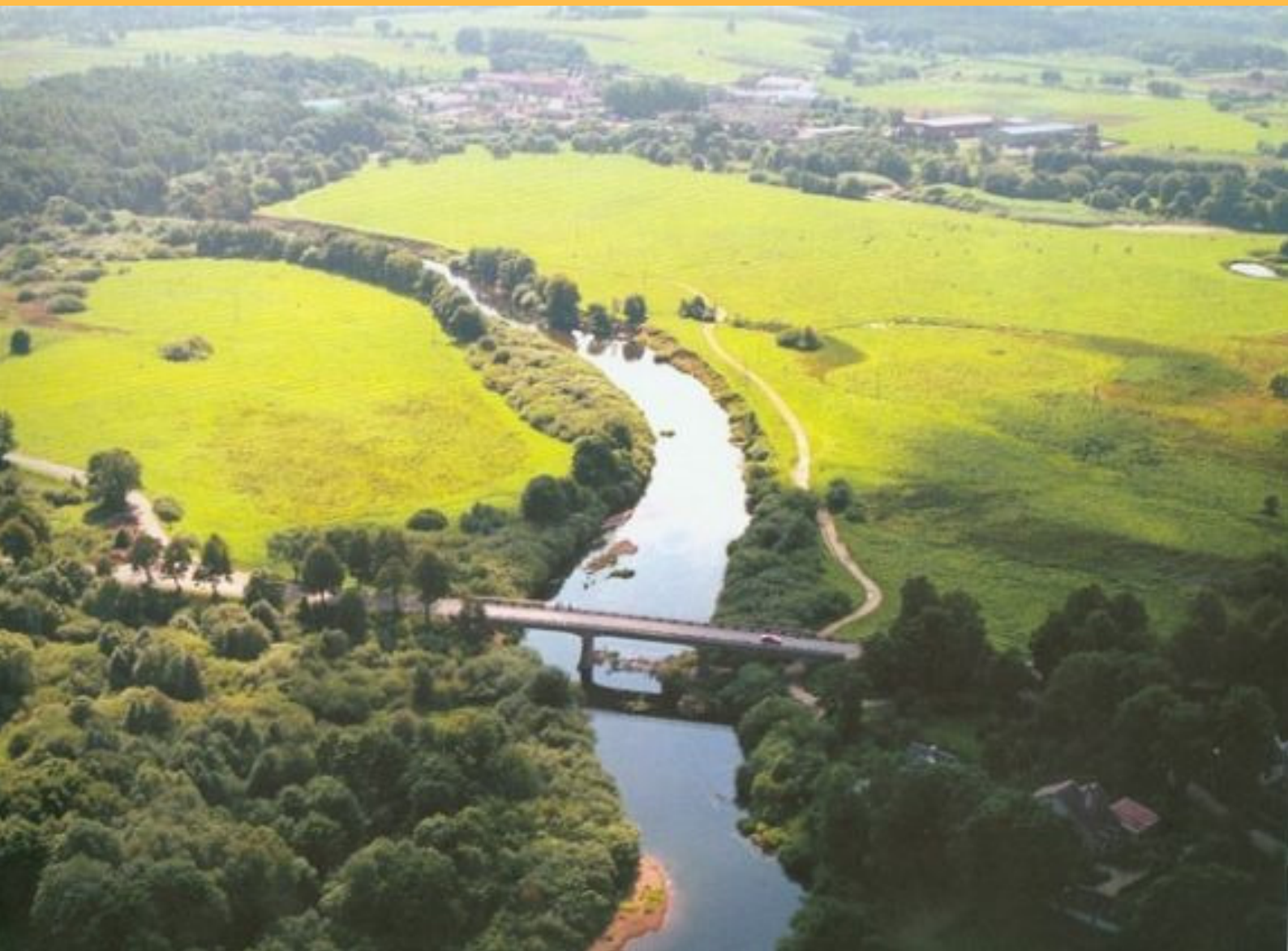

METINIS KLAIPĖDOS RAJONO VISUOMENĖS SVEIKATOS STEBĖSENOS LEIDINYS

GARGŽDAI, 2018

Tel. nr. (8 46) 453 754
el. p. info@visuomenessveikata.lt

Klaipėdos g. 11, Gargždai
www.visuomenessveikata.lt

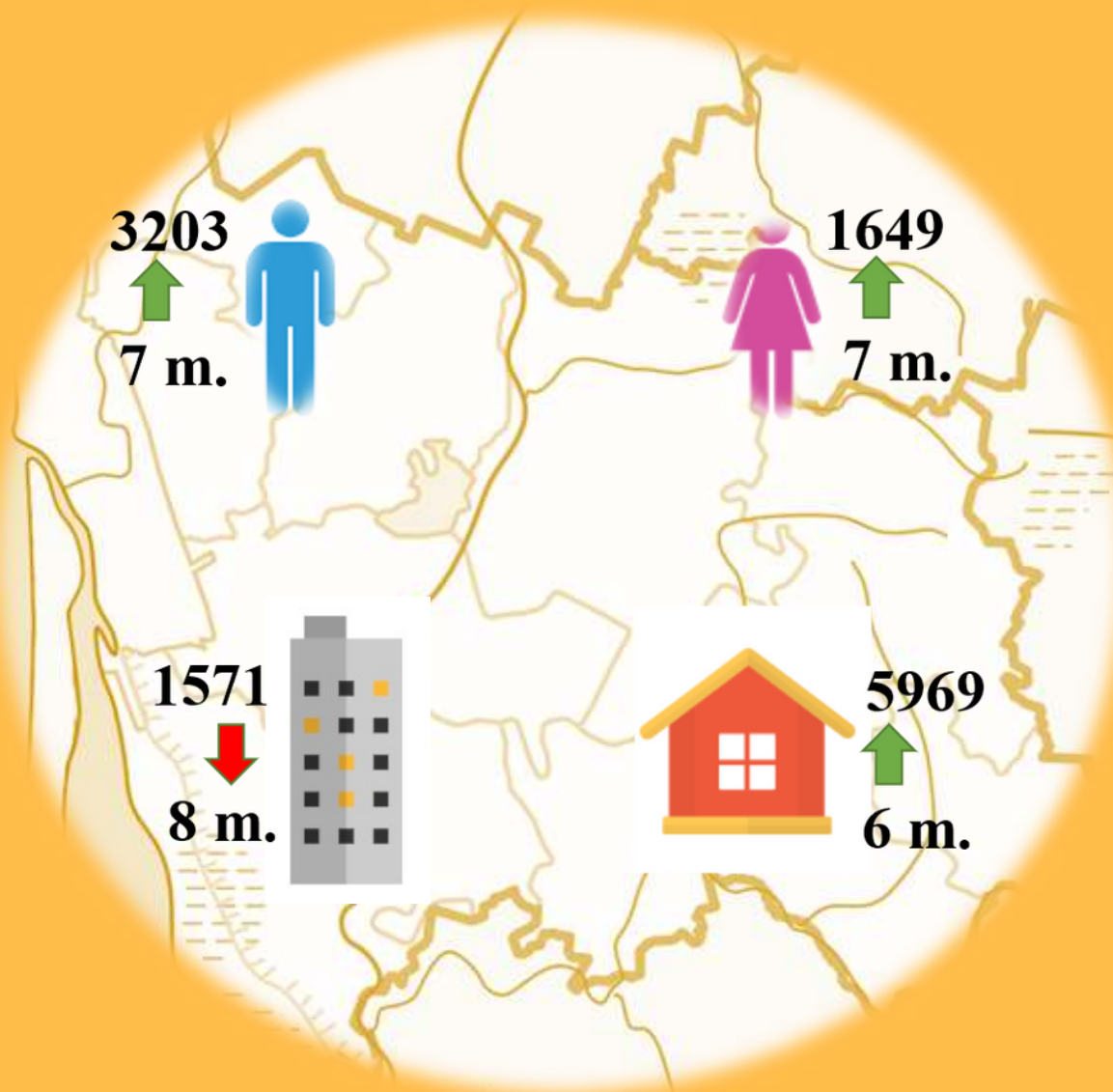
TURINYS

I SKYRIUS.....	1
KLAIPĖDOS RAJONO SAVIVALDYBĖS GYVENTOJŲ DEMOGRAFINIAI POKYČIAI.....	1
KLAIPĖDOS RAJONO SAVIVALDYBĖS GYVENTOJŲ MIRTINGUMO POKYČIAI.....	3
II SKYRIUS.....	4
PAGRINDINIŲ VISUOMENĖS STEBĖSENOS RODIKLIŲ SAVIVALDYBĖJE ANALIZĖ IR INTERPRETAVIMAS („ŠVIESOFORAS“).....	4
III SKYRIUS.....	7
PRIORITETINIAI VISUOMENĖS SVEIKATOS STEBĖSENOS RODIKLIAI.....	7
APSILANKYMŲ PAS GYDYTOJUS SKAIČIUS, TENKANTIS 1 GYVENTOJUI.....	8
TIKSLINĖS POPULIACIJOS DALIS (PROC.), DALYVAVUSI ATRANKINĖS MAMOGRAFINĖS PATIKROS DĖL KRŪTIES VĖŽIO FINANSAVIMO PROGRAMOJE 2016–2017 M.....	11
TIKSLINĖS POPULIACIJOS DALIS (PROC.), DALYVAVUSI GIMDOS KAKLELIO PIKTYBINIŲ NAVIKŲ PREVENCINIŲ PRIEMONIŲ, APMOKAMŲ IŠ PRIVALOMOJO SVEIKATOS DRAUDIMO BIUDŽETO LĖŠŲ, FINANSAVIMO PROGRAMOJE 2015–2017 M.....	12
IV SKYRIUS.....	13
SAVIVALDYBĖS GYVENSENOS STEBĖSENOS RODIKLIAI.....	13
V SKYRIUS.....	15
APIBENDRINANČIOS IŠVADOS.....	15
1 PRIEDAS.....	16

I SKYRIUS KLAIPĖDOS RAJONO SAVIVALDYBĖS GYVENTOJŲ DEMOGRAFINIAI POKYČIAI

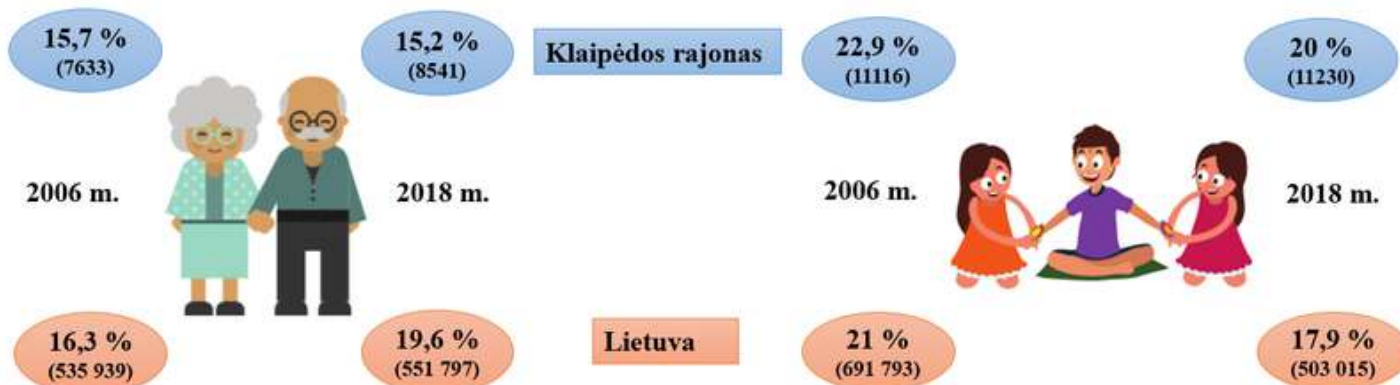
Nuo 2011 m. Klaipėdos rajono savivaldybėje gyventojų skaičius didėja.

Per paskutinius septynis metus Klaipėdos rajone moterų padaugėjo 1649 asmenimis, o vyrų – 3203. Miesto teritorijose per paskutinius aštuonis metus gyventojų sumažėjo 1571 asmeniu, kaimo teritorijose per paskutinius šešerius metus gyventojų padaugėjo 5969 asmenimis (1 pav.).

1 pav. Gyventojų skaičius pagal lytį ir gyvenamąją vietą Klaipėdos rajono savivaldybėje
Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas

Klaipėdos rajone vaikai sudaro didesnę gyventojų dalį nei pensinio amžiaus asmenys.
Lietuvoje atvirkščiai – didesnę gyventojų dalį sudaro 65 m. ir vyresnio amžiaus asmenys nei vaikai (2 pav.).

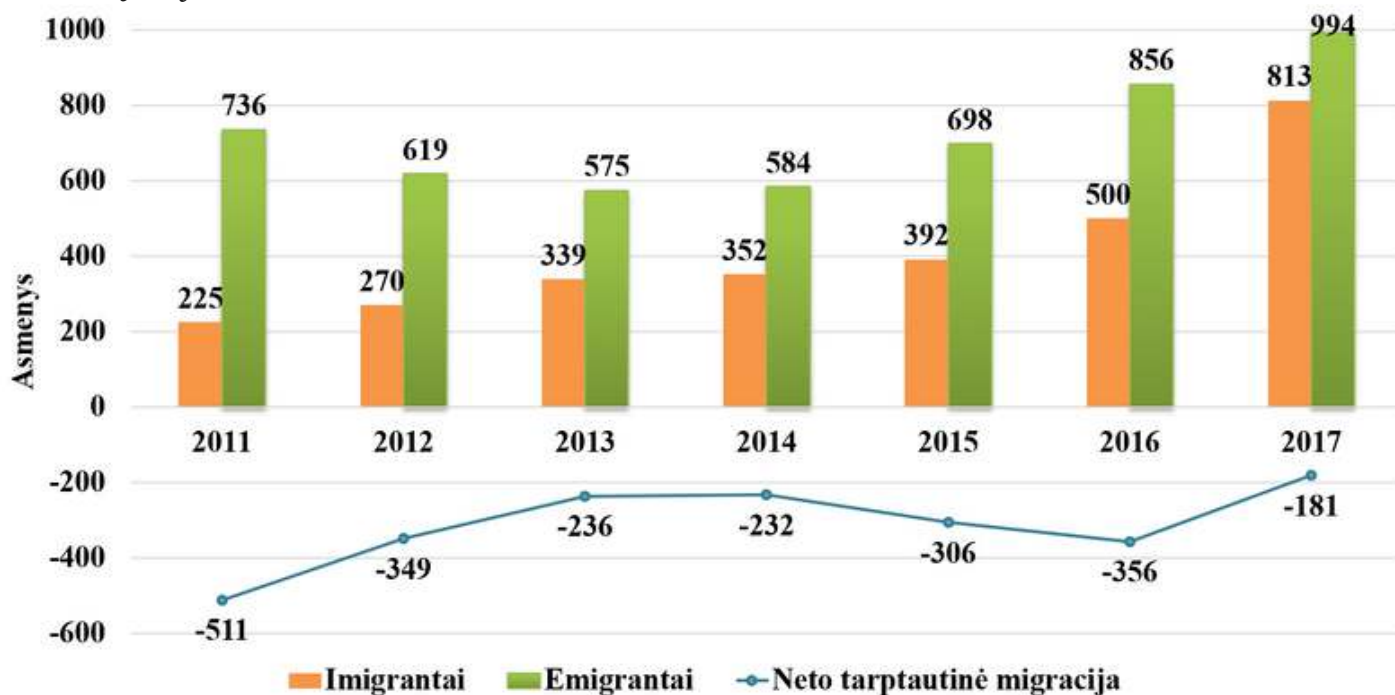

2 pav. Gyventojų skaičiaus pokytis pagal amžiaus grupes Klaipėdos r., proc.

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas, VSB skaičiavimai

Nuo 2013 m. neto tarptautinės migracijos mastai Klaipėdos rajone didėja – daugiau emigruojančių asmenų nei imigruojančių.

2017 m., lyginant su 2016 m., skirtumas tarp emigrantų ir imigrantų sumažėjo (3 pav.). Nuo 2015 m. vis daugiau gyventojų atvyksta gyventi į Klaipėdos rajoną iš kitų Lietuvos savivaldybių.

3 pav. Tarptautinė migracija Klaipėdos rajono savivaldybėje

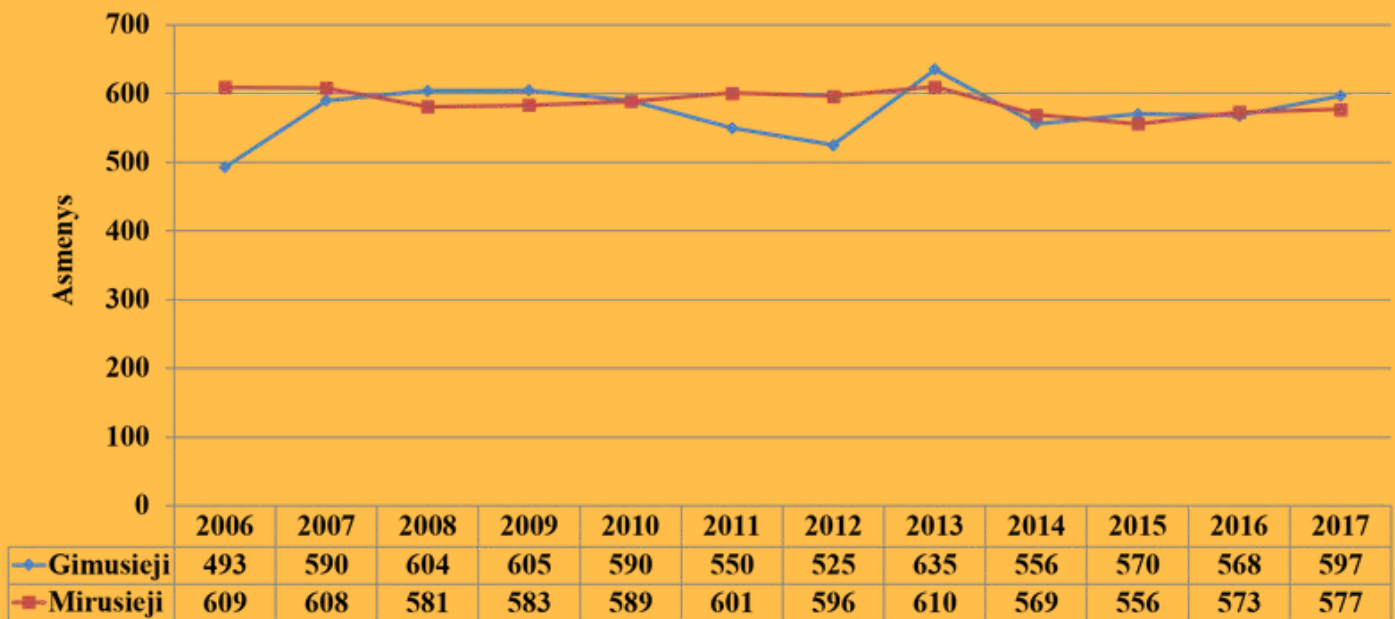
Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas

KLAIPĖDOS RAJONO SAVIVALDYBĖS GYVENTOJŲ MIRTINGUMO POKYČIAI

2017 m. Klaipėdos rajone stebimas teigiamas natūralus gyventojų prieaugis - daugiau gimusiųjų nei mirusiųjų.

Klaipėdos rajone 2017 m., palyginti su 2016 m., padaugėjo gimusiųjų ir mirusiųjų asmenų (4 pav.).

4 pav. Mirusiųjų ir gimusiųjų skaičius Klaipėdos rajono savivaldybėje
Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas

Klaipėdos rajone gyventojų bendrasis mirtingumas nemažėja dėl mirčių nuo kraujotakos ir kvėpavimo sistemos ligų (5 pav.).

5 pav. Klaipėdos r. gyventojų mirčių pagal priežastis pasiskirstymo pokytis, proc.

Šaltiniai: Mirties atvejų ir jų priežasčių valstybės registras, Higienos institutas, VSB skaičiavimai

II SKYRIUS

PAGRINDINIŲ VISUOMENĖS STEBĖSENOS RODIKLIŲ SAVIVALDYBĖJE ANALIZĖ IR INTERPRETAVIMAS („ŠVIESOFORAS“)

Pagrindinio visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklių sąrašo analizė ir interpretavimas („šviesoforo“ kūrimas) atliekamas palyginant einamųjų metų savivaldybės rodiklius su Lietuvos vidurkiu.

Vadovaujantis „šviesoforo“ principu, visos 60 Lietuvos savivaldybių suskirstytos į grupes:

- 9 savivaldybės, kuriose stebimas rodiklis atspindi geriausią situaciją, žymimos **žalia spalva**;

- 9 savivaldybės, kuriose stebimas rodiklis rodo prasčiausią situaciją, žymimos **raudona spalva**;

- 24 savivaldybių rodikliai vertinami kaip atitinkantys Lietuvos vidurkį, žymimos **geltona spalva**;

- 18 likusių savivaldybių, turinčių mažiau nei 20 000 gyventojų, priskiriamos „mažosioms savivaldybėms“.

Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklių reikšmių santykis su Lietuva pateiktas šviesoforo principu tarp didžiųjų savivaldybių, turinčių 20 000 ir daugiau gyventojų (1 lent.)

KLAIPĖDOS RAJONE GERĖJANTYS REZULTATAI (ŽALIA ZONA IR POKYTIS GERĖJA MAŽIAUSIAI DU METUS ARBA NEBUVO TOKIŲ ATVEJŲ)

1 lentelė. Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklių profilis 2017 m.

Rodiklis	Savivaldybės rodiklis (absolutus sk.)	Lietuvos rodiklis (absolutus sk.)	Minimali reikšmė	Maksimali reikšmė	Santykis: savivaldybė/Lietuva			Lietuvos siekinys 2020 m.
					2015 m.	2016 m.	2017 m.	
Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė	77,7 (7 m.)	75,7 (2 m.)	70,7	77,8	1,03	1,03	1,03	75,8
Ilgalaikio nedarbo lygis 100 gyventojų (proc.)	0,7 (261) (4 m.)	2,1 (36916) (4 m.)	0,3	5,3	0,39	0,41	0,3	
Mokinių, gaunančių nemokamą maitinimą mokyklose, skaičius 1000 gyventojų	91,1 (710) (3 m.)	159,1 (52564) (3 m.)	69,0	360,9	0,61	0,59	0,6	
Socialinės pagalpos gavėjų skaičius 1000 gyventojų	12,4 (686) (4 m.)	26,4 (74548) (4 m.)	7,6	98,8	0,58	0,55	0,5	
Standartizuotas mirtingumo dėl atsitiktinio paskendimo rodiklis (W65-W74) 100 000 gyventojų	0	4,9 (142) (1 m.)	0	25,5	1,04	0,57	0	
Mirtingumas dėl atsitiktinio paskendimo (W65-W74) 100 000 gyv.	0	5,0 (142) (1 m.)	0	26,6	1,12	0,56	0	
Standartizuotas mirtingumas dėl priešasčių, susijusių su narkotikų vartojimu (F11, F12, F14, F15, F16, F19, X41, X42, X61, X62, Y11, Y12) 100 000 gyventojų	0	4,0 (110) (2 m.)	0	13,2	0,78	0	0	
Mirtingumas dėl priešasčių, susijusių su narkotikų vartojimu (F11, F12, F14, F15, F16, F19, X41, X42, X61, X62, Y11, Y12) 100 000 gyv.	0	3,9 (110) (2 m.)	0	12,6	0,73	0	0	
Išvengiamų hospitalizacijų dėl diabeto ir jo komplikacijų skaičius 1000 gyventojų	4,6 (204) (2 m.)	6,5 (14976) (2 m.)	4,2	9,5	0,92	0,78	0,7	
Kūdikų (vaikų iki 1 m. amžiaus) mirtingumas 1000 gyvų gimusių kūdikių	0	3,0 (85) (1 m.)	0	9,9	0,42	0,42	0	Pasiekti ES valstybių narių vidurkį

KLAIPĖDOS RAJONE BLOGĖJANTYS REZULTATAI (RAUDONA ZONA IR POKYTIS PRASTĖJA)

1 lentelės tęsinys. Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklių profilis 2017 m.

Rodiklis	Savivaldybės rodiklis (absolutus sk.)	Lietuvos rodiklis (absolutus sk.)	Minimali reikšmė	Maksimali reikšmė	Santykis: savivaldybė/Lietuva		
					2015 m.	2016 m.	2017 m.
Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programoje 2016-2017 m.	28,2 (2018 ¹) ↓	48,6 (206338) ↑	17,9	65,1	0,64	0,65	0,6
Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių, apmokamų iš Privalomojo sveikatos draudimo biudžeto lėšų, finansavimo programoje 2015-2017 m.	43,9 (5909 ²) ↓	52,8 (385145) ↓	35,7	69,3	0,87	0,87	0,8

KLAIPĖDOS RAJONO RODIKLIAI ATITINKANTYS LIETUVOS (GELTONA ZONA, BET POKYTIS PRASTĖJA)

1 lentelės tęsinys. Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklių profilis 2017 m.

Rodiklis	Savivaldybės rodiklis (absolutus sk.)	Lietuvos rodiklis (absolutus sk.)	Minimali reikšmė	Maksimali reikšmė	Santykis: savivaldybė/Lietuva		
					2015 m.	2016 m.	2017 m.
Išvengiamas mirtingumas (proc.)	33,4 (193) ↑ (1 m.)	31,3 (12576) ↓ (1 m.)	23,1	39,3	1,2	0,77	1,1
Mokyklinio amžiaus vaikų, nesimokančių mokyklose, skaičius 1000 gyventojų	80,2 (460) ↑ (4 m.)	76,3 (18294) ↑ (4 m.)	42,6	150,6	1,2	1,13	1,1
Asmenų, žuvusių ar sunkiai sužalotų dėl nelaimingų atsitikimų darbe, skaičius 10000 darbingo amžiaus gyventojų	0,6 (2) ↑ (1 m.)	1,1 (187) ↑ (1 m.)	0	2,4	0,28	0,32	0,5
Sergamumas žarnyno infekcinėmis ligomis (A00-A08) 10 000 gyventojų	75,7 (419) ↑ (1 m.)	70,7 (20006) ↓ (1 m.)	16,6	108,7	1,19	0,94	1,1
Standartizuotas mirtingumo dėl nukritimo rodiklis (W00-W19) 100 000 gyventojų	18,9 (9) ↑ (1 m.)	14,7 (424) ↑ (3 m.)	0	32,9	1,17	0,57	1,3
Mirtingumas dėl nukritimo (W00-W19) 100 000 gyv.	16,3 (9) ↑ (1 m.)	15,0 (424) ↑ (3 m.)	0	71,2	0,97	0,66	1,1
Standartizuotas mirtingumo dėl transporto įvykių rodiklis (V00-V99) 100 000 gyventojų	7,4 (4) ↑ (1 m.)	8,7 (250) ↑ (1 m.)	0	34,5	1,36	0,67	0,9
Mirtingumas dėl transporto įvykių (V00-V99) 100 000 gyv.	7,2 (4) ↑ (1 m.)	8,8 (250) ↑ (1 m.)	0	30,4	1,25	0,65	0,8
Pėsčiųjų mirtingumas dėl transporto įvykių (V00-V09) 100 000 gyventojų	3,6 (2) ↑ (1 m.)	3,2 (91) ↓ (3 m.)	0	12,1	0,49	0,55	1,1
Nusikalstamos veikos, susijusios su disponavimu narkotinėmis medžiagomis ir jų kontrabanda (nusikaltimai) 100 000 gyventojų	19,9 (11) ↑ (2 m.)	53,6 (1516) ↓ (2 m.)	0	281,5	0	0,17	0,4
Gyventojų skaičius, tenkantis vienai licencijai versti mažmenine prekyba tabako gaminiais ²	229,8 (241) ↓ (2 m.)	186,9 (15132) ↓ (4 m.)	113,2	376,9	1,36	1,35	1,2
Kodikių, išimtinai žindytų iki 6 mėn. amžiaus, dalis (proc.)	21,4 (76) ↓ (1 m.)	34,3 (9058) ↓ (1 m.)	10,6	56,2	0,7	0,58	0,6
Sergamumas ŽIV ir lytiškai plintančiomis B20-B22, B23 (B23.0-B23.2, B23.8), B24, Z21, A50 (A50.0-A50.7, A50.9), A51-A53, A54 (A54.0-A54.6, A54.8, A54.9), A56 (A56.0-A56.4, A56.8) 10 000 gyventojų	1,8 (10) ↑ (3 m.)	3,1 (888) ↑ (1 m.)	0	8,0	0,31	0,45	0,6
Paauglių (15–17 m.) gimdymų skaičius 1000 gyventojų	4,4 (4) ↑ (1 m.)	5,4 (225) ↓ (1 m.)	0	18,8	1,07	0,17	0,8
Standartizuotas mirtingumo nuo <u>cerebrovaskulinių</u> ligų rodiklis (I60-I69) 100 000 gyv.	192,1 (85) ↑ (1 m.)	183,9 (5368) ↓ (2 m.)	107,7	447,4	0,78	0,71	1,0
Mirtingumo nuo <u>cerebrovaskulinių</u> ligų rodiklis (I60-I69) 100 000 gyv.	153,5 (85) ↑ (1 m.)	189,8 (5368) ↓ (2 m.)	94,9	430,2	0,62	0,55	0,8
Sergamumas II tipo cukriniu diabetu (E11) 10 000 gyventojų	47,8 (265) ↑ (2 m.)	62,3 (17607) ↑ (2 m.)	28,1	103	0,88	0,84	0,8

KLAIPĖDOS RAJONO NEKINTANTYS RODIKLIAI (ABSOLIUTUS SKAIČIUS IŠLIEKA TOLYGUS)

1 lentelės tęsinys. Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklių profilis 2017 m.

Rodiklis	Savivaldybės rodiklis (absolutus sk.)	Lietuvos rodiklis (absolutus sk.)	Minimali reikšmė	Maksimali reikšmė	Santykis: savivaldybė/Lietuva			Lietuvos siekiny 2020 m.
					2015 m.	2016 m.	2017 m.	
Standartizuotas mirtingumo dėl savizudybių rodiklis (X60-X84) 100 000 gyventojų	21,2 (12) (mirčių skaičius kaip ir 2016 m.)	25,9 (748) ↓ (4 m.)	10,7	64,0	1,06	0,78	0,8	
Mirtingumas dėl savizudybių (X60-X84) 100 000 gyv.	21,7 (12) (mirčių skaičius kaip ir 2016 m.)	26,5 (748) ↓ (4 m.)	0	75,4	0,98	0,77	0,8	19,5
Socialinės rizikos šeimų skaičius 1000 gyventojų	2,9 (160) (absolutus skaičius kaip ir 2016 m.)	3,5 (9786) ↑ (1 m.)	1,3	8,2	0,89	0,88	0,8	

III SKYRIUS PRIORITETINIAI VISUOMENĖS SVEIKATOS STEBĖSENOS RODIKLIAI

Atrinkti prioritetiniai savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos rodikliai, kurių reikšmės yra **raudonoje zonoje** ir metų pokytis prastėja:

Apsilankymų pas gydytojus skaičius, tenkantis vienam gyventojui.

Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programoje 2016–2017 m.

Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių, apmokamų iš Privalomojo sveikatos draudimo biudžeto lėšų, finansavimo programoje 2015–2017 m.

APSILANKYMŲ PAS GYDYTOJUS SKAIČIUS, TENKANTIS 1 GYVENTOJUI

2017 METAIS 1 GYVENTOJAS
VIDUTINIŠKAI LANKĖSI PAS
GYDYTOJĄ

7,9

2017 M. KLAIPĖDOS RAJONO
GYVENTOJŲ DAUGIAUSIA
APSILANKĖ PAS BENDROSIOS
PRAKTIKOS GYDYTOJUS

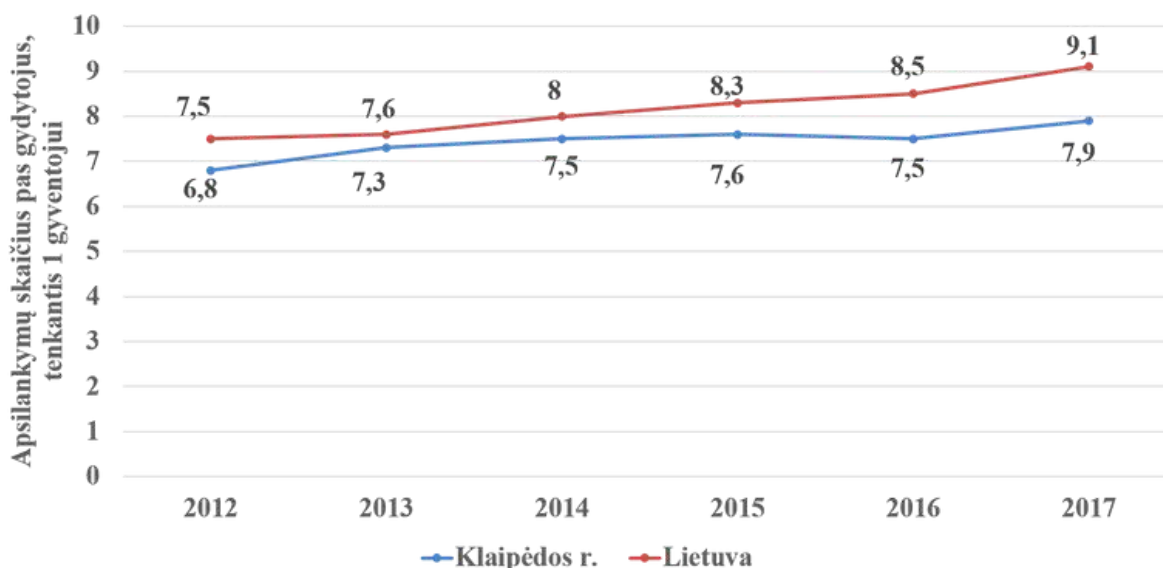
72,5 %

PASTARAISIAIS METAIS
FIZINĖS MEDICINOS IR
REABILITACIJOS GYDYTOJAI
DAUGIAUSIA SULAUKĖ
PACIENTŲ APSILANKYMŲ IŠ
ANTRINIO-TRETINIO LYGIO
GYDYTOJŲ

16,7 %

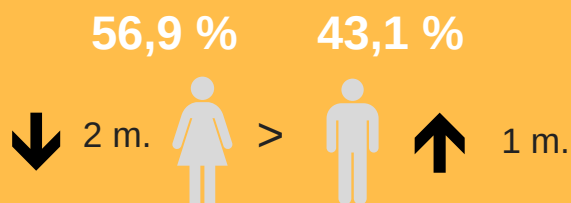
Apsilankymų pas gydytojus skaičius, tenkantis 1 gyventojui, rodiklis parodo Klaipėdos rajono gyventojų apsilankymus pas gydytojus ne tik Klaipėdos rajono sveikatos priežiūros įstaigose, bet ir kitose savivaldybėse. Todėl analizuojant šį rodiklį, svarbu atkreipti dėmesį į vietinį ambulatorinių sveikatos priežiūros įstaigų prieinamumą, darbo laiko organizavimą, gydytojų pasiskirstymą pagal specialybes, gyventojų sergamumo rodiklius pagal ligų grupes.

Klaipėdos rajono gyventojų apsilankymų pas gydytojus skaičius, tenkantis vienam gyventojui, rodiklio santykis su Lietuva 2017 m. buvo 0,9. 2017 m., lyginant su 2016 m., šis rodiklis „perėjo“ iš geltonos į raudoną zoną. **2017 m., palyginti su 2016 m., Klaipėdos rajono gyventojų apsilankymų pas gydytojus padaugėjo** ir 2017 m. 1 gyventojas pas gydytojus lankėsi 7,9 karto (Lietuvoje – 9,1 karto) (6 pav.).

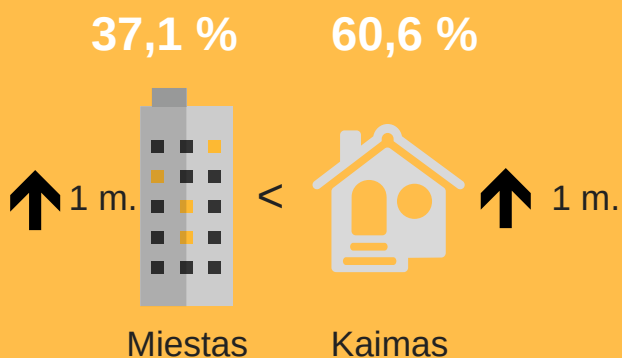

6 pav. Apsilankymų pas gydytojus skaičius, tenkantis vienam gyventojui
Šaltinis - Privalomojo sveikatos draudimo fondo informacinė sistema

2017 METAIS GYVENTOJŲ APSILANKYMAI PAS GYDYTOJUS

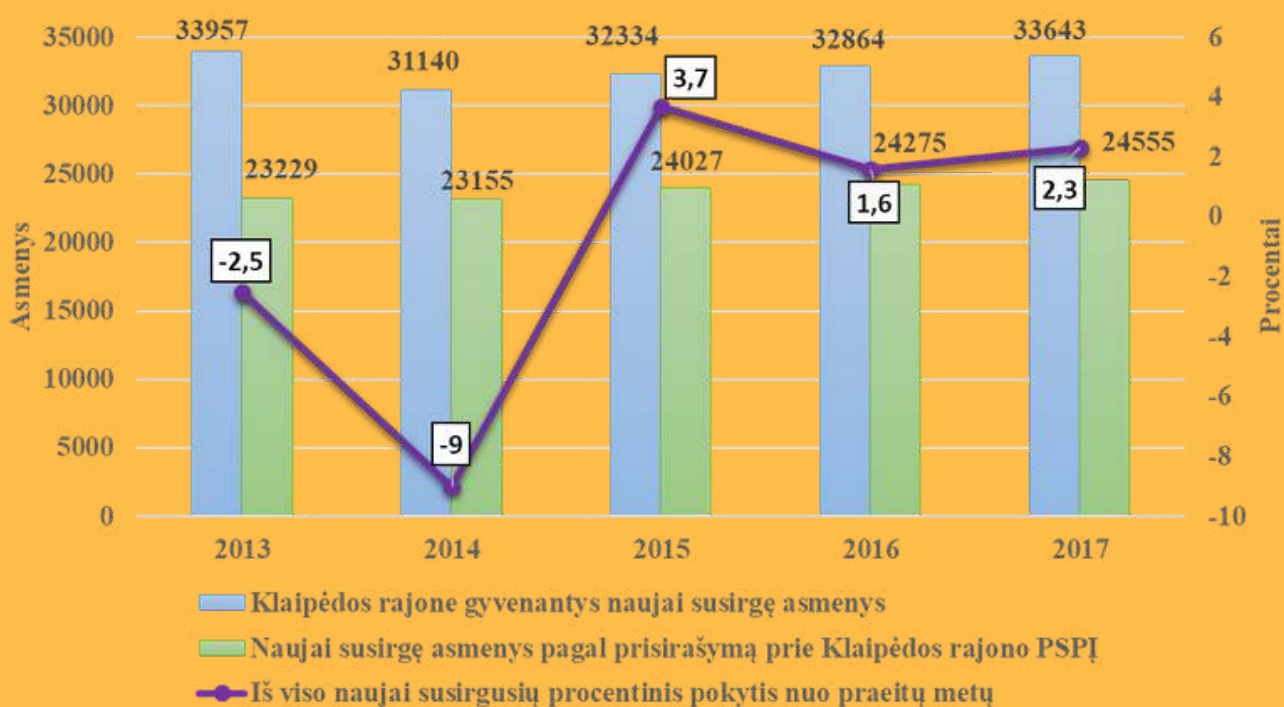

2017 metais
iš viso 435174
apsilankymai

Nuo 2014 m. pas gydytojus daugiau lankosi
45-64 m. amžiaus asmenys

Per paskutinius trejus metus Klaipėdos rajono naujai susirgusių asmenų padaugėjo 7,4 procentus (2503 gyventojais daugiau), per pastaruosius metus – 2,3 proc. daugiau naujai susirgusiųjų (779 gyventojais daugiau). 2017 m. 27 proc. Klaipėdos rajono naujai susirgusių asmenų nėra prisirašę prie Klaipėdos rajono pirminių sveikatos priežiūros įstaigų, 2016 m. – 26,1 proc., 2015 m. – 25,7 proc. (7 pav.).

7 pav. Naujai susirgę asmenys ir procentinis jų pokytis, proc.

Šaltinis - Privalomojo sveikatos draudimo fondo informacinė sistema

Daugiausia naujai suserga darbingo amžiaus Klaipėdos rajono gyventojai, kurių amžius yra nuo 18 iki 64 metų. Tik asmenų iki 17 m. amžiaus grupėje per pastaruosius metus naujai susirgusių vaikų buvo 24 mažiau.

Pirmoje vietoje Klaipėdos rajono gyventojai daugiausia naujai suserga kvėpavimo sistemos ligomis, iš jų – ūminės viršutinės kvėpavimo takų infekcijos ir tokių atvejų daugėja. **Antroje vietoje** – virškinimo sistemos ligos, iš jų – dantų ligos ir tokių naujų susirgimų padaugėjo. **Trečioje vietoje** – sužalojimai, apsinuodijimai ir tam tikri išorinių poveikių padariniai, iš jų daugiausia dėl galvos žaizdų (8 pav.).

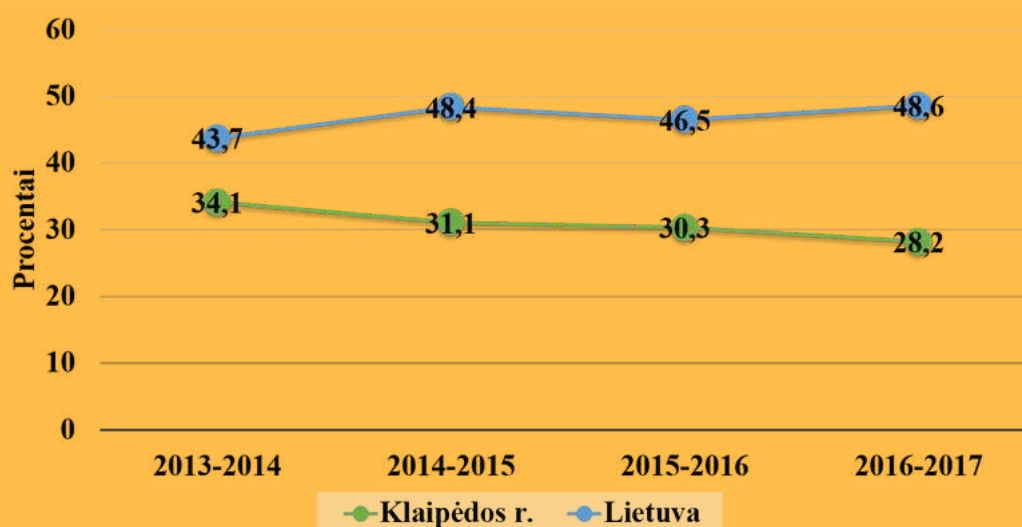

8 pav. Klaipėdos rajono naujai susirgę asmenys pagal dažniausiai susergamas ligų grupes 2017 m.
Šaltinis - Privalomojo sveikatos draudimo fondo informacinė sistema

TIKSLINĖS POPULIACIJOS DALIS (PROC.), DALYVAVUSI ATRANKINĖS MAMOGRAFINĖS PATIKROS DĖL KRŪTIES VĖŽIO FINANSAVIMO PROGRAMOJE 2016-2017 M.

2016-2017 m. trečdaliui Klaipėdos rajono 50-69 m. moterų buvo atlikta mamograma, kurios dalyvavo mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programoje. Klaipėdos rajono **moterų dalyvavimas atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programoje sumažėjo.**

2016-2017 m., palyginus su 2015-2016 m. periodu, Lietuvoje moterų dalyvavimas atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programoje padidėjo (9 pav.).

9 pav. Tikslinė populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programoje
Šaltinis - Higienos instituto Sveikatos informacijos centras, Privalomojo sveikatos draudimo informacinė sistema
Pastaba: duomenys už periodą ir skaičiuojama nuo gyventojų skaičiaus, kuriems priklauso programa

Per pastaruosius metus Klaipėdos rajone **informuotų asmenų apie atrankinę mamografinę patikrą dėl krūties vėžio finansavimo programos sumažėjo 74 asmenimis.**

2017 m., palyginus su 2016 m., Klaipėdos rajone 50-69 m. moterų buvo penkiomis daugiau, kurios susirgo krūties piktybiniais navikais. 50-69 m. amžiaus moterų mirčių kasmet užregistruojama panašiai – 2-3 mirtys (10 pav.).

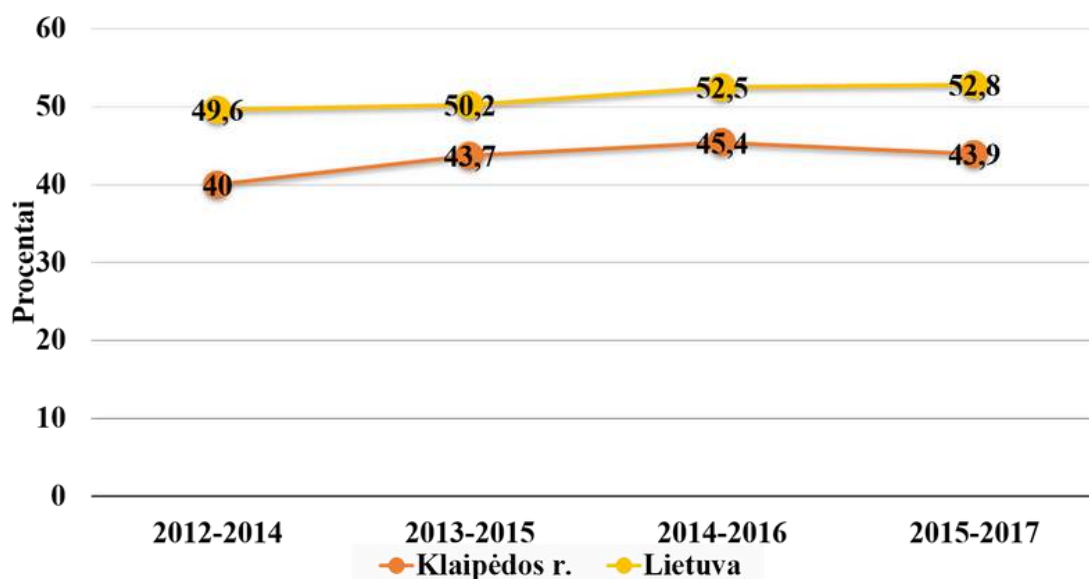
10 pav. 50-69 m. moterų mirtys ir naujai susirgusios krūties piktybiniais navikais Klaipėdos rajone (C50)
Šaltiniai: Mirties atvejų ir jų priežasčių valstybės registras, Higienos institutas; Privalomojo sveikatos draudimo fondo informacinė sistema

TIKSLINĖS POPULIACIJOS DALIS (PROC.), DALYVAVUSI GIMDOS KAKLELIO PIKTYBINIŲ NAVIKŲ PREVENCINIŲ PRIEMONIŲ, APMOKAMŲ IŠ PRIVALOMOJO SVEIKATOS DRAUDIMO BIUDŽETO LĖŠŲ, FINANSAVIMO PROGRAMOJE 2015-2017 M.

2015-2017 m. Klaipėdos rajono 43,9 proc. 25-60 m. moterų buvo atliktas gimdos kaklelio citologinis tepinėlis. Klaipėdos rajono moterų dalyvavimas gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinėje programoje sumažėjo.

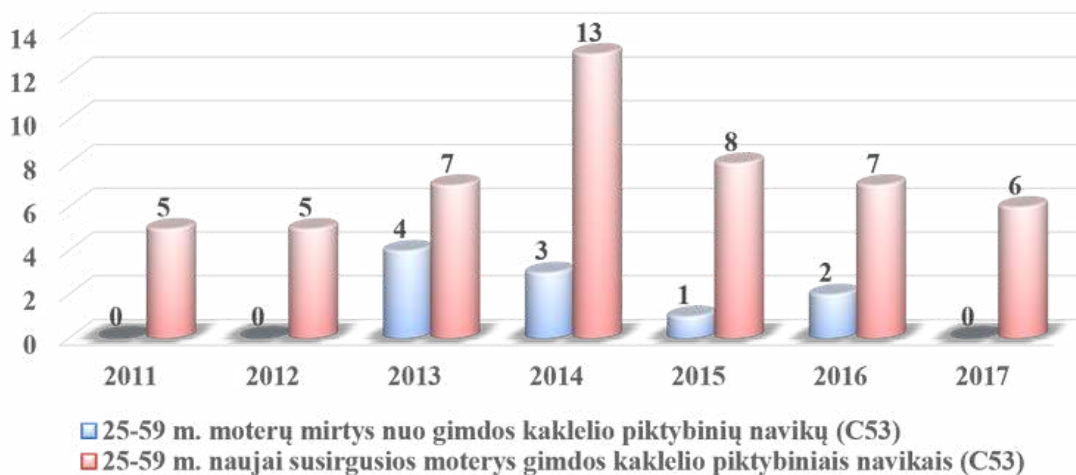
2015-2017 m., palyginus su 2014-2016 m. periodu, Lietuvoje moterų dalyvavimas programoje padidėjo (11 pav.).

11 pav. Tikslinė populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinėje programoje
Šaltinis - Higienos instituto Sveikatos informacijos centras, Privalomojo sveikatos draudimo informacinė sistema
Pastaba: duomenys už periodą ir skaičiuojama nuo gyventojų skaičiaus, kuriems priklauso programa

2017 m., palyginus su 2016 m., Klaipėdos rajone **citologinio tepinėlio paėmimo paslaugos vykdymas sumažėjo** nuo 47 proc. iki 43 proc. Per pastaruosius metus **informuotumas apie gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinę programą sumažėjo 11 proc.** (333-imis moterimis mažiau).

2017 m. Klaipėdos rajone nebuvo 25-59 m. moterų mirčių nuo gimdos kaklelio piktybinių navikų. Nuo 2014 m. mažėja moterų sergamumas gimdos kaklelio piktybiniais navikais (12 pav.).

12 pav. 25-59 m. moterų mirtys ir naujai susirgusios gimdos kaklelio piktybiniais navikais Klaipėdos rajone (C53)
Šaltiniai: Mirties atvejų ir jų priežasčių valstybės registras, Higienos institutas; Privalomojo sveikatos draudimo fondo informacinė sistema

IV SKYRIUS SAVIVALDYBĖS GYVENSENOS STEBĖSENOS RODIKLIAI

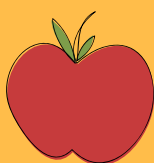
Klaipėdos rajono savivaldybės tarybos sprendimu nustatyti 2015–2018 metų sveikatinimo veiklos prioritetai – tai fizinio aktyvumo, sveikos mitybos skatinimas, rūkymo ir alkoholio vartojimo mažinimas (2015 m. gegužės 28 d. Nr. T11–155).

Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras nuo 2007 m. sistemingai vykdo suaugusiųjų gyventojų gyvensenos tyrimus (tyrimai atlikti 2011 m. ir 2014 m.). 2018 m. visos Lietuvos mastu buvo vykdomas suaugusiųjų gyventojų gyvensenos tyrimas, kurį koordinavo Higienos institutas, o anketinę apklausą, duomenų suvedimą ir analizę Klaipėdos rajone vykdė Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras. Tyrimo populiacija – 18 metų amžiaus ir vyresni asmenys. Apklausa kaimo ir miesto teritorijose buvo vykdoma skirtingai pagal metodologiją.

Fizinio aktyvumo pokyčiai. 2018 m., palyginus su 2007 m., **fizinis aktyvumas mažiausiai 4 kartus per savaitę padidėjo nuo 21,9 proc. iki 50,7 proc.** ($p < 0,0001$). Padidėjo fizinio aktyvumo skirtumas tarp vyrų ir moterų, vyrai yra aktyvesni nei moterys ($p < 0,05$ ir $p < 0,0001$). Sumažėjo fizinio aktyvumo skirtumas tarp miesto ir kaimo gyventojų. 2018 m., palyginus su 2007 m., sumažėjo fizinio aktyvumo skirtumas tarp aukštąjį ir pradinį, pagrindinį išsilavinimą turinčių asmenų. Nuo 2007 m. aukštąjį išsilavinimą turintys asmenys daugiau sportuoja 4 ir daugiau kartų per savaitę ($p < 0,05$). 2018 m., palyginus su 2007 m., išsiskyrę (–usios), nevedę (netekėjusios) daugiau mankštinasi 4 ir daugiau kartų per savaitę ($p < 0,05$ ir $p < 0,0001$).

Mitybos įpročių pokyčiai. 2018 m. daugiau nei pusė apklaustųjų paprastai pusryčiauja ir tai yra 42,5 proc. daugiau nei 2014 m. ($p < 0,0001$). 2018 m. kas trečias asmuo daržoves, vaisius vartoja vieną ar daugiau kartų per dieną (38,4 proc. ir 29,5 proc.). 2018 m., palyginus su 2014 m., **šviežių daržovių vartojimas mažiausiai 3 kartus per savaitę padidėjo 33,5 proc.** ($p < 0,0001$). Moterys daugiau nei vyrai valgo šviežias daržoves ($p < 0,05$). 2018 m., palyginus su 2007 m., šviežių daržovių vartojimo skirtumas sumažėjo tarp miesto ir kaimo gyventojų. Aukštąjį išsilavinimą turintys asmenys daugiau vartoja šviežias daržoves nei turintys vidurinį ar pradinį, pagrindinį išsilavinimą ($p < 0,0001$ ir $p < 0,05$). Nuo 2014 m. nevedę, netekėjusios daugiau vartoja šviežias daržoves 3 ir daugiau kartų per savaitę ($p < 0,05$). 2018 m., palyginus su 2014 m., **šviežių vaisių, uogų vartojimas 3 ir daugiau kartų per savaitę sumažėjo 16,9 proc.** ($p < 0,0001$).

Žalingų įpročių pokyčiai.

Rūkymas. 2018 m., palyginus su 2011 m., **kasdien ir retkarčiais rūkančiųjų sumažėjo nuo 59,9 proc. iki 29,1 proc.** 2018 m., palyginus su 2007 m., sumažėjo rūkymo skirtumas tarp vyrų ir moterų, vyrai rūko daugiau nei moterys ($p < 0,0001$ ir $p < 0,05$). 2018 m., palyginus su 2007 m., padidėjo rūkymo skirtumas tarp miesto ir kaimo gyventojų. Nuo 2011 miesto gyventojai kasdien ir retkarčiais rūko mažiau ($p = 0,0001$). Pradinių, pagrindinių išsilavinimą turintys asmenys daugiau rūko nei respondentai, turintys aukštąjį išsilavinimą ($p < 0,05$ ir $p < 0,0001$).

Alkoholinių gėrimų vartojimas. 2018 m., palyginus su 2014 m., **bet kokio alkoholinio gėrimo vartojimas du ir daugiau kartų per savaitę sumažėjo 18,9 proc.** ($p < 0,0001$). 2018 m., palyginus su 2007 m., alkoholio vartojimo skirtumas sumažėjo tarp vyrų ir moterų, padidėjo tarp miesto ir kaimo gyventojų.

Sveikatos pokyčiai. Kas antras apklaustas gyventojas savo sveikatą vertina gerai ir tai 27,4 proc. daugiau nei 2011 metais ($p < 0,0001$). 2018 m., palyginus su 2007 m., savo sveikatos vertinimo skirtumas sumažėjo tarp vyrų ir moterų. Aukštąjį išsilavinimą turintys asmenys savo sveikatą vertina geriau nei respondentai, kurie turi pradinį, pagrindinį išsilavinimą ($p < 0,05$). Daugiau dirbantys asmenys savo sveikatą vertina gerai nei bedarbiai, studentai, moksleiviai, pensininkai, namų šeimininkės ($p < 0,05$).

Klaipėdos rajono suaugusiųjų gyventojų gyvensenos pokyčiai pateikti 1 priede. Dėl platesnės informacijos suteikimo kreipkitės:
el. p. monika.steponkiene@visuomenessveikata.lt arba tel. nr. (8 46) 453 754

Pastaba: 2018 m. atlikto Lietuvos suaugusiųjų gyvensenos tyrimo rezultatai nepaskelbti, todėl negalimas Klaipėdos rajono savivaldybės suaugusiųjų gyventojų gyvensenos tyrimo duomenų palyginimas su Lietuvos. Tokios pačios metodikos ankstesnių tyrimų Lietuvos mastu nebuvo atlikta.

V SKYRIUS APIBENDRINANČIOS IŠVADOS

1. Atliekant rodiklių stebėseną, buvo atrinkti 3 rodikliai iš sąrašo, kurių reikšmės prasčiausios palyginti su kitomis savivaldybės (raudonos spalvos) ir metų pokytis prastėja:

1.1. Prioritetinis rodiklis - apsilankymų pas gydytojus skaičius, tenkantis vienam gyventojui. Per pastaruosius metus Klaipėdos rajono gyventojų apsilankymų pas gydytojus padaugėjo ir 2017 m. 1 gyventojas pas gydytojus lankėsi 7,9 karto. Daugiausia pacientų pas gydytojus apsilanko dėl ligos ir per pastaruosius metus tokių apsilankymų buvo daugiau. 2017 m. Klaipėdos rajono gyventojų daugiausia apsilankė pas bendrosios praktikos gydytojus (72,5 proc.), antroje vietoje – pas apylinkės pediatrus (12,7 proc.), trečioje vietoje – pas akušerius-ginekologus (4,4 proc.) iš pirminio lygio gydytojų. Pastaraisiais metais fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojai daugiausia sulaukė pacientų apsilankymų iš antrinio-trečiojo lygio gydytojų specialistų, antroje vietoje – chirurgai (9,3 proc.), trečioje vietoje – oftalmologai (8,2 proc.). Moterų didesnė dalis lankosi pas gydytojus nei vyrai. Kaimo gyventojai daugiau lankosi pas gydytojus nei mieste gyvenantys asmenys. Nuo 2014 m. pas gydytojus daugiau lankosi 45–64 m. amžiaus asmenys. Per paskutinius trejus metus naujai susirgusių asmenų padaugėjo 7,4 procentus. Nemaža dalis Klaipėdos rajono naujai susirgusių asmenų nėra prisirašę prie Klaipėdos rajono pirminių sveikatos priežiūros įstaigų (nuo 27 iki 25,7 proc.). Pirmoje vietoje Klaipėdos rajono gyventojai daugiausia naujai suseraga kvėpavimo sistemos ligomis, antroje vietoje – virškinimo sistemos ligomis, trečioje vietoje – sužalojimai, apsinuodijimai ir tam tikri išorinių poveikių padariniai.

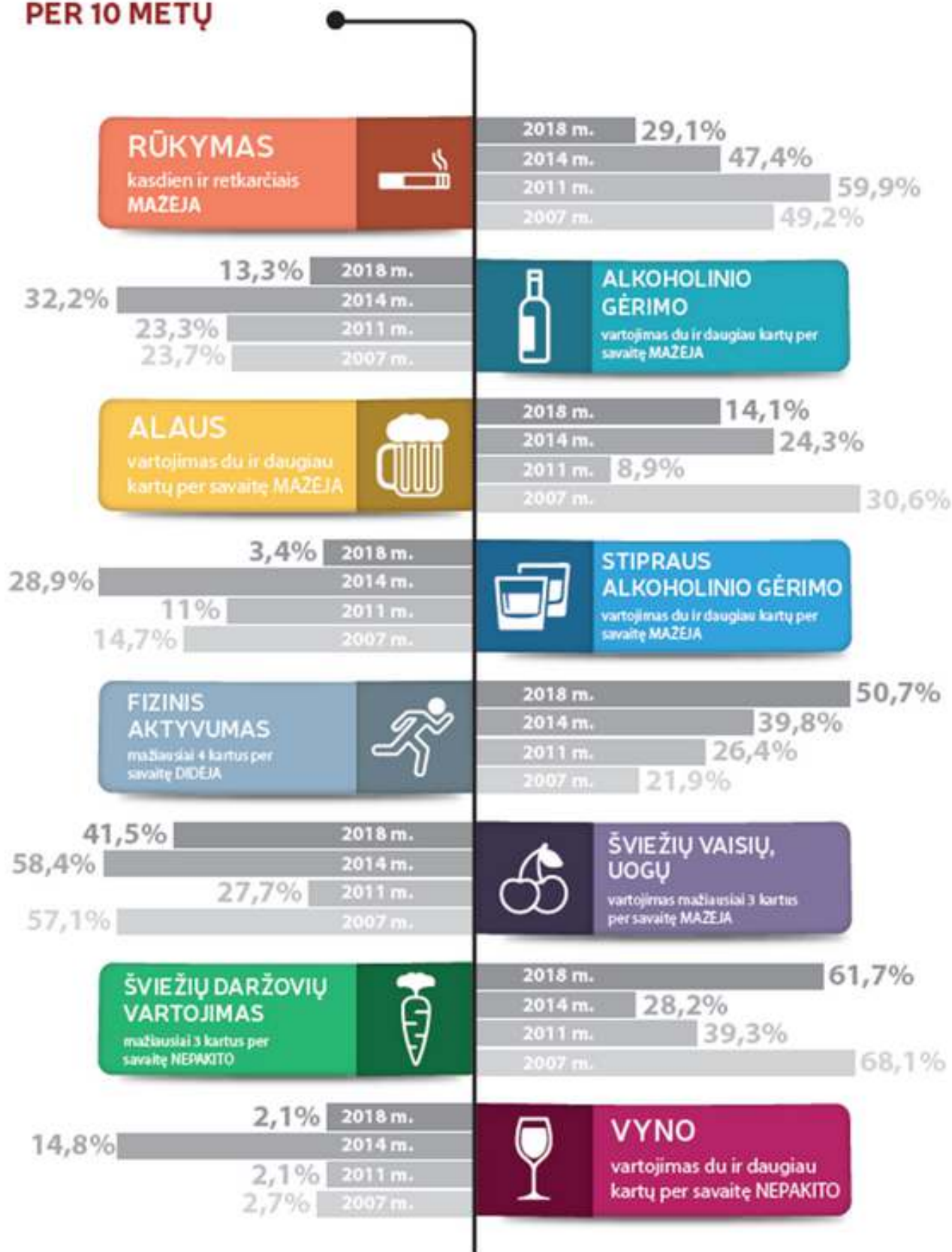
1.2. Antras prioritetinis rodiklis - tikslinė populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programoje 2016–2017 m. Klaipėdos rajono moterų dalyvavimas atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programoje sumažėjo. 2016–2017 m. trečdaliui Klaipėdos rajono 50–69 m. moterų buvo atlikta mamograma. Per pastaruosius metus Klaipėdos rajone informuotumas apie atrankinę mamografinę patikrą dėl krūties vėžio finansavimo programą sumažėjo 3 proc. (74 asmenimis). Per pastaruosius metus Klaipėdos rajone 50–69 m. amžiaus moterų buvo penkiomis daugiau, kurios susirgo krūties piktybiniais navikais. Tokio amžiaus moterų mirčių kasmet užregistruojama panašiai – 2–3 mirtys.

1.3. Trečias prioritetinis rodiklis - tikslinė populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių, apmokamų iš Privalomojo sveikatos draudimo biudžeto lėšų, finansavimo programoje 2015–2017 m. Klaipėdos rajone moterų dalyvavimas gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinėje programoje sumažėjo. 2017 m., palyginus su 2016 m., Klaipėdos rajone citologinio tepinėlio paėmimo paslaugos vykdymas sumažėjo nuo 47 proc. iki 43 proc. Per pastaruosius metus informuotumas apie gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinę programą sumažėjo 11 proc. (333-imis moterimis mažiau). Nuo 2014 m. mažėja moterų sergamumas gimdos kaklelio piktybiniais navikais. 2017 m. Klaipėdos rajone nebuvo 25–59 m. moterų mirčių nuo gimdos kaklelio piktybinių navikų.

1 PRIEDAS

KLAIPĖDOS RAJONO SUAUGUSIŲJŲ ASMENŲ GYVENSENOS POKYČIAI PER 10 METŲ

KONTAKTAI

KLAIPĖDOS RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURAS

KLAIPĖDOS G. 11, GARGŽDAI

TEL. (8 46) 45 37 54, FAKS. (8 46) 47 00 64

EL. P. INFO@VISUOMENESSVEIKATA.LT

WWW.VISUOMENESSVEIKATA.LT